

PLANBESKRIVNING LAGA KRAFTHANDLING

Detaljplan för fastigheten ÄPPLET 1 och del av fastigheten SUNDBYBERG 2:30 tillbyggnad av Ursvikskolan och ny förskola, Ursviksvägen 99 i Lilla Ursvik i Sundbybergs stad

Bakgrund

Kommunfullmäktige har den 24 september 2007 § 221 beslutat att ge stadsbyggnads- och miljönämnden i uppdrag att påbörja detaljplanearbete för fastigheten Äpplet 1, Ursvikskolan.

Planeringsprocessen

Denna detaljplan påbörjades före den 2 maj 2011 och är upprättad i enlighet med plan- och bygglagen, PBL 1987:10.

Detaljplaneförslaget genomförs med normalt förfarande. Detaljplanen har tidigare varit på program, plansamråd samt på utställning.

Handlingar

Detaljplanen består av plankarta med bestämmelser, denna planbeskrivning och genomförandebeskrivning.

Syfte och huvuddrag

Utbudet av platser inom förskola och skola i Lilla Ursvik med angränsande områden motsvarar inte den efterfrågan som finns, antalet elev- och förskoleplatser behöver utökas. Detaljplanen behöver ändras så att byggrätt tillkommer för en ny förskola och en tillbyggnad av Ursvikskolan.

I dag går cirka 250 elever och förskolebarn i Ursvikskolan. När skolan byggts till kan maximalt 420 elever inrymmas i skolbyggnaden. Förskolebyggnaden kommer att inrymma fyra avdelningar med maximalt 80 barn. Personalantalet är för närvarande cirka 30 personer och kommer att utökas till cirka 70 personer.

För att få till stånd en bra lekmiljö utökas skolgården så att del av fastigheten Sundbyberg 2:30 överförs till skolfastigheten. Skolan kommer att uppföras och drivas av Sundbybergs stad.

Förenlighet med 3, 4 och 5 kapitlen i Miljöbalken

De åtgärder planen medger bedöms vara förenliga med en ur allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt bestämmelserna i MB 3, 4 och 5 kapitlet.

Behovsbedömning

Kommunen ska med utgångspunkt från kriterierna i bilaga 4 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar göra en bedömning om detaljplanens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Detaljplanen innebär inga svåröverblickbara miljöproblem. Med utgångspunkt från kriterierna i bilaga 4 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar bedöms planen inte kunna medföra en betydande miljöpåverkan. Planens miljökonsekvenser behandlas dock i planen, under avsnitt "Beskrivning av planens miljökonsekvenser".

Planområdet

Läge och areal

Planområdet är beläget norr om Enköpingsvägen i stadsdelen Lilla Ursvik. Området gränsar i nordväst mot villabebyggelse, i norr mot Ursviksvägen och Ursviks motionsområde samt i söder och öster mot ett område med kolonilotter.

Fastigheten Äpplet 1 har en area på cirka 12 700 m² varav cirka 10 700 m² ingår i detaljplaneområdet. Cirka 4800 m² av fastigheten Sundbyberg 2:30 kommer att beröras av planändringen. Sammantaget omfattar planområdets yta cirka 15 500 m².

Markägoförhållanden

Fastigheterna Äpplet 1 och Sundbyberg 2:30 ägs av Sundbybergs stad.

Planområdet

Tidigare ställningstaganden

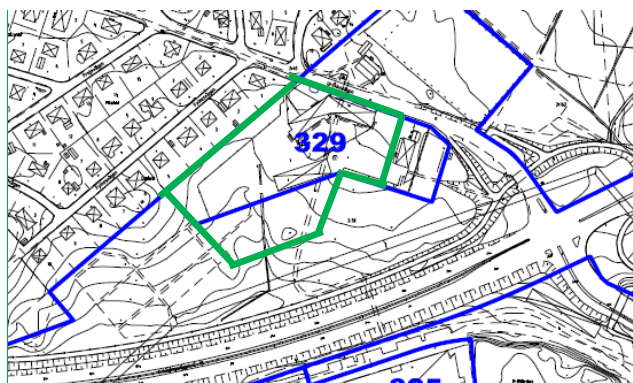
Översiktsplan

I Sundbybergs översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige 2010, anges att större krav kommer att ställas på barnomsorgen i samband med att nya bostäder byggs. Översiktsplanen berör inte behovet av skolplatser. I beskrivning av området Lilla Ursvik sägs att en förtätning är möjlig mot Enköpingsvägen under förutsättning att kraftledningen grävs ned.

Detaljplan

Inom skolfastigheten gäller detaljplan C329. Marken ska användas för skoländamål. Annan icke störande verksamhet, till exempel idrotts- och friluftsverksamhet får bedrivas i delar av lokalerna. Exploateringsstalet är 0,1. Högsta tillåtna byggnadshöjd är 8,5 meter med maximalt två våningar. Utöver byggrätten får kompletteringsbyggnad till en storlek av 150 m² med byggnadshöjd 3,5 meter uppföras i tomtgräns. Mot söder finns skyddsbestämmelser för att undvika vistelse och lek nära kraftledningen.

Den del av fastigheten Sundbyberg 2:30 som ingår i planområdet saknar detaljplan.

Illustrationen visar gällande detaljplaner inom och angränsande till planområdet. Planområdet är grönmarkerat.

Förutsättningar, befintliga förhållanden

Omgivande bebyggelse

Lilla Ursvik är ett område med småhusbebyggelse, huvudsakligen en- och tvåvånings villor i blandade byggnadsstilar. På motsatt sida Ursviksvägen ligger Ursviks motionsområde med bollplan, parkering, ny skola och sporthall. Sporthallen kommer att användas av skolan för gymnastik och idrott.

Bebyggelse inom planområdet

Skolfastigheten inrymmer tre större skolbyggnader varav en tillfällig paviljongbyggnad. Den äldsta skolbyggnaden uppfördes år 1927 och fungerar sedan år 1976 som motionsgård. Byggnaden är uppförd i två våningar och källarvåning. Fasaderna är slätputsade i gul kulör med vita horisontella mönsterdetaljer. Byggnaden är ett gott exempel på 1920- talets klassicistiska byggnadsstil, fritt

placerat i landskapet vilket gör den till ett landmärke i stadsbilden. Skolan var länge den enda offentliga byggnaden i Lilla Ursvik. Den har med sin öppna och luftiga placering utanför villabebyggelsen ett bebyggelsehistoriskt värde i landskapsbilden.

Ett nytt skolhus byggdes år 2004. Arkitekt var Lena Dranger-Isfält som har ritat ett flertal skolor med inriktning på modern pedagogik. Byggnaden är en enkel träbyggnad i två våningar med sadeltak. Placeringen är friare än det ursprungliga skolhuset. Den nya skolan följer gatans sträckning och viker sedan av mot väster parallellt med tomtgränsen. Fasaderna är målade i relativt starka kulörer med gul träpanel och röda fönsteromfattningar. Fönsterpartierna är regelbundet utplacerade över fasaderna men med varierad fönsterstorlek och spröjsindelning.

Skolbyggnaden uppförd år 2004, fasad mot Ursviksvägen

Landskapet

Landskapsrummet är en del av den stora öppna dalgång som avgränsas av branten mot Hallonbergen i söder. Mot nordost avgränsas området av en svag sluttning upp till motionsområdet och mot nordväst ligger småhusbebyggelsen med gröna villaträdgårdar. Enköpingsvägen dominerar landskapsbilden.

Mark och vegetation

Skolgården är relativt plan runt skolbyggnaderna för att sedan slutta av mot väster och söder. Skolgården är till största del grusad och gräsbevuxen. Angöringsytor och parkering har asfalterade ytskikt. Ett område mellan norra delen av skolgården och villabebyggelsen har naturmarkskaraktär.

Den ursprungliga näst intill kvadratiske skolgården som hör till den äldsta skolbyggnaden är kringgårdad av större lövträd. Den senare skolbyggnadens placering har till viss del brutit detta mönster. Träden runt den ursprungliga skolgården är huvudsakligen lindar men också kastanj, alm och lönn.

När den nya skolgården anlades år 2004 planterades ett flertal träd, främst rönnor men också björk, lind med mera. Hela skolområdet har en förhållandevis riklig grönska.

Grundförhållanden

Enligt den översiktliga geologiska grundkartan för Sundbyberg består området av kohesionsjord, huvudsakligen av torrskorpekaraktär.

Den äldre skolgården inramad av lönnor

Trafik/kollektivtrafik

Planområdet nås med bil från Ursviksvägen som är en lokalgata med uppsamlande funktion. Den trafikeras med cirka 2100 fordon per veckodygn (mätning utförd våren 2011) 1177 fordon per veckodygn mätning utförd 4 - 13 juni 2012).

Trafikmängden beräknas öka då kringliggande bostadsområden har byggts ut. Vid skolan finns busshållplats med så kallad timglaslösning.

Enköpingsvägen som idag är en sträcka av europaväg E18 söder om programområdet har ett trafikflöde på cirka 35 000- 40 000 fordon per veckodygn. En ombyggnation av E18 pågår. Då den nya E18 sträckan är klar leds trafiken via Hjulsta och Kymlingelänken mot Kista. Det innebär att Enköpingsvägen kommer att avlastas från regional trafik och istället fungera som lokal huvudgata med en sänkt hastighet för fordonen. Trafikmängden beräknas ändå öka något i framtiden genom utbyggnad av intilliggande bostadsområden och ökad folkmängd.

Ursviksvägen trafikeras med buss 504 som går mellan centrala Sundbyberg, Hallonbergen och Ursvik. Enköpingsvägen trafikeras med buss 157 mellan Danderyd, Rissne - Spånga centrum. Det är cirka 200 meters gångavstånd mellan

skolan och hållplatsen. Avståndet till Hallonbergens tunnelbanestation är cirka 600 meter.

Gång/cykel

Utefter Enköpingsvägen finns idag ett regionalt gång- och cykelstråk (Hjulsta-Bergshamrastråket). En gång- och cykelväg leder också till Hallonbergen och tunnelbanestationen. Ett nytt gång- cykelstråk kommer att förbinda Ursviksvägen med den nya sporthallen och Västra Brotorp.

Parkering/angöring

Bakom den ursprungliga skolbyggnaden finns en parkering med cirka 12 bilplatser. Angöringsplats för hämtning av avfall och för leveranser till skolan är belägen norr om skolbyggnaden. Ytan är väl tilltagen och skild från skolgårdens lekytor. Innanför angöringsplatsen finns möjlighet till parkering för cirka sex bilar.

Norr om Ursviksvägen finns en parkering med cirka 100 bilplatser. Parkeringen används för besökare till sporthallen och Ursviks motionsområde. Denna parkering utnyttjas av skolan vid tillfälliga evenemang.

Förslag och konsekvenser

Bebyggelse

Den befintliga skolbyggnaden byggs till mot väster. En ny förskola länkas till skolan med en gemensam entré. Tillsammans skärmar byggnaderna av skolgården mot angöringsgatan och villabebyggelsen så att skolgården blir säkrare och störningar från barnens lek minskar mot villatradgårdarna.

Byggnaderna uppförs i en till två våningar och förses med sedumtak på hela eller delar av takytorna. Taket utformas som ett sågtandat tak med flera mindre gavelspetsar. Detta medför att byggnaden delas upp och ansluter i volym till villabebyggelsen. Större delar av takytorna beläggs med sedumväxter.

Byggnaderna kommer att byggas med teknik och utförande för att kunna miljöklassas enligt kriterier uppställda av Sweden Green Building Council ”Miljöbyggnad med målet att nå nivå guld”. Det innebär bland annat att energianvändning, värmeeffekt med mera har högre krav än kraven enligt Boverkets byggregler (BBR). På ventilation, dagsljusintag, fuktsäkerhet, termiskt klimat med mera ställs högre krav än gängse normer.

En ny gemensam angöringsgata med vändplan anläggs mellan skolan och villabebyggelsen.

Konstnärlig utsmyckning ska integreras i skolbyggnaden och utformning av skolgården. Konsten ska locka till fantasi och lek. Den ska även vara identitetsskapande och öka platsens attraktivitet. I Sundbybergs stads mark- och byggpolicy (antagen av kommunfullmäktige den 16 juni 2008) anges följande:

”Målsättning bör vara att cirka en procent av produktionskostnaden ska användas till konstnärlig utsmyckning. Det ska kunna gälla både inre som yttre konstnärlig utsmyckning.”

Mark, vegetation och grundförhållanden

Träden vid den ursprungliga skolgården ska skyddas mot trädfällning. Detta för att skydda det bebyggelsehistoriska och det miljömässiga värdet då träden är en viktig del av områdets ursprungliga karaktär och berättar om platsens tidigare historia. Träden ger dessutom en välgörande skugga på skolgården.

Trafik och parkering

Förslaget medför ett ökat behov av bilparkering för anställda och besökare. Vid den nya angöringsgatan med vändplan inom fastigheten tillkommer tio bilplatser. Dessa tillsammans med den befintliga parkeringen blir sammantaget cirka tjugotvå bilplatser och beräknas motsvara kommande behov. De barn som skjutsas med bil får en zon för hämtning och lämning inom skolområdet. Vid förskolan är bilplatserna i första hand till för hämtande föräldrar.

Cykelparkering anordnas vid förskolan, lågstadiebyggnaden och mellanstadiebyggnaden samt mot Ursviksvägen.

Föreslagen utformning av skolgården

Fasad mot sydost

Modellfoto skolbyggnaden mot söder

Modellfoto skolbyggnaden mot norr

Teknisk försörjning

Dagvatten

Planen innebär en utökad byggnation och att markytor till större del kommer att beläggas med hårda material inom området. Detta medför att dagvattenavrinningen från fastigheten kommer att ändras. För att åstadkomma ett hållbart system för omhändertagande av dagvatten föreslås att delar av skolbyggnaden får sedumtak och att dagvattnet till största del omhändertas inom skolfastigheten, i andra hand fördröjs dagvattnet innan det infiltreras i området söder om skolfastigheten. Innan byggnaden uppförs ska en dagvattenutredning redovisa hur omhändertagandet av

dagvattnet ska ske. Sundbybergs stads policy för omhändertagande av dagvatten ska vara vägledande.

Avfall

Utrymme för sortering av sopor enligt kommunens renhållningsordning, med arbetsmiljön i fokus kommer att anordnas. Kök och matsal förses med avfallskvarn för biologiskt matavfall. Avfallshantering föreslås ske med sortering i kärl.

Teknisk försörjning

Vattenförsörjning ordnas genom anslutning till befintligt kommunalt ledningsnät vid området. Vatten distribueras från regionalt vattenverk vid Görväln (Mälaren). Spillvatten leds via kommunal ledning vid planområdet till regionalt ledningsverk i Bromma. Tillkommande byggnader ansluts till fjärrvärmenätet.

Beskrivning av planens miljökonsekvenser

Kraftledning

Mellan planområdet och Enköpingsvägen löper en 220 kV kraftledning. Regeringen har gett tillstånd att kablifiera ledningen och arbetena har påbörjats. Den befintliga luftledningen kommer att rivas från och med hösten 2013. Om kablifieringen fördröjs får endast de delar som underskrider $0,4 \mu\text{T}$ av byggnad och skolgård tas i bruk för stadigvarande vistelse.

Olycksfallsrisk E18

Enköpingsvägen (E18) utgör idag primärled för farligt gods. I samband med att E18 via Kymplingelänken får en ny sträckning kommer Enköpingsvägen att övergå till kommunalt väghållarskap. Efter detta finns det planer att klassa om vägen till sekundärled för farligt gods (tidigast år 2016). En riskanalys har utförts för E18 på sträckan Sundbyberg och Solna daterad juni 2010 av Brandskyddslaget AB. Analysen visar att riskerna är främst förknippade med transporter av explosivämnen, brännbara giftgaser, brandfarliga vätskor samt oxiderande ämnen på Enköpingsvägen.

I sammanfattningen av riskanalysen anges följande om Enköpingsvägen förblir primär transportled för farligt gods:

- Obebyggda områden inom 25 meter från Enköpingsvägen ska utföras så att de inte uppmuntrar till stadigvarande vistelse.
- Utrymningsstrategin för bostäder, skola och personintensiva verksamheter inom 75 meter från Enköpingsvägen som vetter direkt mot vägen ska utformas så att utrymning kan ske till säker plats vid olycka på vägen. Motsvarande gäller för kontor, handel och industri inom 40 meter från vägen.

- Avståndet mellan Enköpingsvägen och ny bebyggelse ska inte understiga:
 - 25 meter för kontor, handel och industri.
 - 40 meter för bostäder, skola och personintensiva verksamheter.
 - Om ovanstående avstånd inte uppfylls ska fasader utföras så att risken för brandspridning in i byggnaderna begränsas under den tid det tar för personer att utrymma byggnadsdelar. Dessutom ska ventilationssystem utformas med hänsyn till risken för spridning av gaser. Behovet av åtgärder för att begränsa skador vid explosion bör dock avgöras utifrån en djupare utredning.

Om vägen klassas om till sekundär transportled för farligt gods kommer följande krav:

- utrymningsstrategin för bostäder, skola och personintensiva verksamheter inom 50 meter från Enköpingsvägen som vetter direkt mot vägen ska utformas så att utrymning kan ske till säker plats vid olycka på vägen.

De nya byggnaderna placeras som närmast cirka 80 meter från vägkant. Tomtgränsen är cirka 35 meter från vägkant.

Radon

Det bedöms inte finnas någon risk för att gränsvärdet överskrids. Om det krävs ska byggnaden uppföras radonsäker.

Emissioner

Studie av luftkvalitet i Sundbybergs stad har utförts under våren 2011 bland annat vid Ursviksvägen vid Ursviksskolan. Mätningarna avser de ämnen och partiklar som ingår i de miljökvalitetsnormer som är avsedda att skydda människors hälsa. Resultatet visar att i samtliga studerade punkter är halterna lägre än motsvarande miljökvalitetsnorm, med relativt god marginal.

Förorenad mark

I området finns inga kända markföroreningar.

Risk för brand

Framkomlighet och bärighet för räddningstjänstens fordon inom planområdet ska beaktas.

Buller

Enligt ljudmätning utförd under våren 2011 är skolgården bullerutsatt av trafik från Ursviksvägen och Enköpingsvägen. Den ekvivalenta ljudnivån två meter ovan mark är 60-65 dB(A) vid skolbyggnaden mot Ursviksvägen. På skolgården mellan

motionsgården (ursprungliga skolbyggnaden) och skolan är ljudnivån 55- 60 dB(A). Mot Enköpingsvägen avskärmar den tillfälliga skolpaviljongen bullret men delar av skolgården mot Enköpingsvägen har en ljudnivå uppmätt till 55- 60 dB(A).

Ekvivalent ljudnivå

[dB(A)]

>80

75-80

70-75

65-70

60-65

55-60

En mätning av ljudnivå på skolgården har utförts av WSP Akustik februari 2012. Resultatet redovisar att skolgården är utsatt för buller som överskrider rekommenderade värden för utemiljö och att bullerdämpande åtgärder behövs, både på skolgården och på byggnaderna.

Minst halva skolgården ska ha en ekvivalent bullernivå som inte överskrider 55 dB(A). Mot Ursviksvägen kommer bullret på skolgården att dämpas av byggnaderna. Mot Enköpingsvägen kan bullerdämpning ske genom att anlägga bullervall eller plank.

För att erhålla en god arbetsmiljö ska skolbyggnaden uppföras med fasadisolering och ventilationssystem dimensionerat och anpassat till planområdets bullersituation så att högst 30 dBA ekvivalentnivå och högst 45 dBA maximal ekvivalentnivå uppnås inomhus i rum för undervisning.

Klimat, byggskede och uppfyllelse av miljömål

Planen bedöms inte medföra negativa konsekvenser för klimatet. Byggskedet innebär störningar av olika slag. Riktlinjer vid bullrande arbeten ska tillämpas. Planförslaget är förenligt med målen i Sundbybergs miljöpolicy.

Hälsokonsekvensbedömning

Sundbybergs stad arbetar med hälsokonsekvensbedömning som hjälpmedel för att upptäcka brister i arbetet. Bedömningen kan göras på tre nivåer där den

grundligaste är en utredning. Detta planarbete analyseras med dessa tre enkla frågor, vilket är en gängse nivå, som alla anses jakande besvarade: Främjar planeringen utvecklingen för befolkningens hälsa med avseende på den sociala miljön? Främjar planeringen hälsoutvecklingen för befolkningen gällande riskfaktorer? Står planeringen i samklang med kommunens övergripande mål?

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Kommunen beaktar FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning prop. 2008/09:28 som syftar till att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning att åtnjuta sina rättigheter. Målsättningen är att alla personer har delaktighet på lika villkor oavsett funktionshinder. Detta planarbete inbegriper främst den fysiska miljön genom att identifiera och undaröja hinder och barriärer mot tillgänglighet avseende byggnader, vägar och arbetsplatser.

FN:s konvention om barnets rättigheter

Kommunen har beaktat nationell strategi för barnkonventionen prop. 1997/98:182 i planarbetet. I förvaltningens granskning av barnkonsekvenser har såväl barnets sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter, som barnets rätt till lek, vila och fritid analyserats. Barnets rätt till aktivt deltagande i samhället och dess rätt till lika värde har uppmärksammas. Stadsbyggnads- och miljöförvaltningen har gjort bedömningen att projektet inte innebär några negativa konsekvenser för barn och att ovanstående aspekter ska beaktas i det fortsatta planarbetet.

Trygghet- säkerhet- och jämställdhetsperspektiv

Trygghet och säkerhet är två grundläggande behov i allas vardag. Enligt översiktsplanen ska Sundbybergs stad arbeta aktivt för att skapa säkra och lekvänliga skolvägar. Stadens mål är att planera för en säkrare och mer upplevelserik skolväg så att fler barn börjar gå och cykla till och från skolan. Skolgården utformas för att främja en lekmiljö som berikar barns lek ur jämställdhetsperspektiv

Administrativa frågor

Medverkande tjänstemän

Detaljplanehandlingarna har tagits fram av Stadsbyggnads- och miljöförvaltningen på Sundbyberg stad. Illustrationer har tagits fram av Marge arkitekter, och Norconsults landskapsarkitekter.

Charlotte Richardsson

Planeringschef

Annika Colbengtson

Planarkitekt